

สถิติข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี
ประจำปี 2567

เนื้อหา/สาระ

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดเพชรบุรี
2. ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัดเพชรบุรี
3. ข้อมูลด้านการปกครอง
4. ข้อมูลประชากร
5. ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม
6. ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค
7. เศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบุรี
8. ข้อมูลด้านแรงงาน
9. ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม
10. ข้อมูลด้านชลประทาน
11. ข้อมูลด้านการเกษตร
12. ข้อมูลด้านปศุสัตว์
13. ข้อมูลด้านประมง
14. สหกรณ์ สถาบันเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร
15. จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัดเพชรบุรี
16. ข้อมูลส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่จังหวัดเพชรบุรี
17. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
18. การเก็บรักษาสินค้าเกษตรและการกระจายสินค้า

รวบรวมโดย : นางสาววันเพ็ญ วารีเพชร เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี
(ณ 2568)

ส่วนที่ 2

สถิติข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

◆ ความเป็นมาของจังหวัดเพชรบุรี

เพชรบุรีเป็นเมืองที่เคยรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยโบราณและเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในกลุ่มหัวเมืองฝ่ายตะวันตก มีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ มีหลักฐานชื่อเรียกปรากฏในหนังสือชาวต่างประเทศ เช่น ชาวฮอลันดาเรียกว่า “พิพรี” ชาวฝรั่งเศสเรียกว่า “พิพฟีล” และ “พิพรี” จึงสันนิษฐานกันว่าชื่อ “เมืองพริบพรี” ซึ่งเป็นชื่อเดิมของเมืองเพชรบุรี ซึ่งสอดคล้องกับ ชื่อวัดพริบพลีที่เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของจังหวัด และที่วัดแห่งนี้ยังเป็นสถานที่ตั้งเสาชิงช้างอีกด้วย

เพชรบุรี (ศรีชัยวัชรบุรี) เป็นเมืองเก่าแก่มาแต่โบราณ เคยเป็นอาณาจักรเล็ก ๆ อาณาจักรหนึ่ง เพชรบุรีมีปรากฏเป็นหลักฐานมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เช่น พระปรางค์ 5 ยอด ณ วัดมหาธาตุวรวิหาร และปราสาทหินศิลาแลง ณ วัดกำแพงแลง เป็นต้น โดยที่มาของชื่อเมืองนั้นอาจเรียกตามตำนานที่เล่าสืบกันมาว่าในสมัยโบราณเคยมีแสงระยิบระยับในเวลาค่ำคืนที่เขาด่น ทำให้ชาวบ้านเข้าใจว่ามีเพชรพลอยบนเขานั้น จึงพากันไปค้นหาแต่ก็ไม่พบ จึงได้ออกค้นหาในเวลากลางคืนแล้วใช้ปูนที่ใช้สำหรับกินหมากป้ายเป็นตำหนิไว้เพื่อมาค้นหาในเวลากลางวัน แต่ก็ไม่พบ บ้างก็ว่าเรียกตามชื่อของแม่น้ำเพชรบุรี เมืองเพชรบุรีมีศิลปวัตถุมากมาย เป็นหลักฐานที่แสดงว่าเพชรบุรีเคยเป็นบ้านเมืองที่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นชุมชนถาวรมาตั้งแต่สมัยทวารวดี เช่น ศิลปะปูนปั้น

ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจนถึงแผ่นดิน สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ไทยยังคงทำสงครามกับพม่ามาโดยตลอด ซึ่งเจ้าเมืองและชาวเมืองเพชรบุรีก็ยังคงมีส่วนในการทำสงครามดังกล่าว จนเมื่อพม่าตกเป็นของอังกฤษ บทบาทของเมืองเพชรบุรีที่มีต่อเมืองหลวงและราชสำนักจึงค่อยๆ เปลี่ยนไป

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดปรานเมืองเพชรบุรี ตั้งแต่ครั้งยังทรงผนวชอยู่เมื่อขึ้นครองราชย์แล้ว โปรดให้สร้างพระราชวัง วัด และพระเจดีย์ใหญ่ขึ้นบนเขาเตี้ย ๆ ใกล้กับตัวเมืองและพระราชทานนามว่า “พระนครคีรี” ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังอีกแห่งหนึ่งในตัวเมืองเพชรบุรี คือ “พระรามราชนิเวศน์” หรือที่เรียกกันภาษาชาวบ้านว่า “วังบ้านปืน” และด้วยความเชื่อที่ว่าอากาศชายทะเลและน้ำทะเล อาจบรรเทาอาการเจ็บป่วยได้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวัง “พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน” ขึ้นที่ชายหาดชะอำเพื่อใช้เป็นที่พักรักษาพระองค์

ตราประจำจังหวัดเพชรบุรี

เขาวัง หมายถึง เขาวังที่ตั้งของพระนครคีรี ซึ่ง ร. 4 ทรงสร้าง และ
พระเจดีย์ พระธาตุจอมเพชร นับเป็นเจดีย์คู่บ้านคู่เมือง
ผีนนา หมายถึง เมืองเกษตรกรรมและความอุดมสมบูรณ์
ต้นตาลโตนด หมายถึง ต้นไม้สัญลักษณ์ของจังหวัด

ดอกไม้ประจำจังหวัด : จังหวัดเพชรบุรีไม่มีการกำหนดดอกไม้
ประจำจังหวัดอย่างเป็นทางการ แต่ได้ใช้ดอกกลิ่นหอมเป็น
สัญลักษณ์ เสมือนเป็นดอกไม้ประจำจังหวัด

ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นหว่า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Syzygium cumini

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : เป็นไม้ยืนต้นสูง 10–25 เมตร

ใบ : ใบเป็นใบเดี่ยวออกตรงข้าม แผ่นใบรูปรีหรือรูปไข่กลับ

ปลายใบแหลม โคนใบมน

ดอก : ดอกสีขาว ออกเป็นช่อตามง่ามใบ เกสรยาวเป็นพู่

ผล : ผลเป็นผลสดรูปรี

คำขวัญประจำ จังหวัดเพชรบุรี

เขาวังคู่บ้าน

ขนมหวาน เมืองพระ

เลิศล้ำศิลปะ

แดนธรรมะ

ทะเลงาม

2. ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

2.1) ลักษณะทางภูมิศาสตร์

(1) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 6,225.138 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,890,711 ไร่ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภาคกลาง

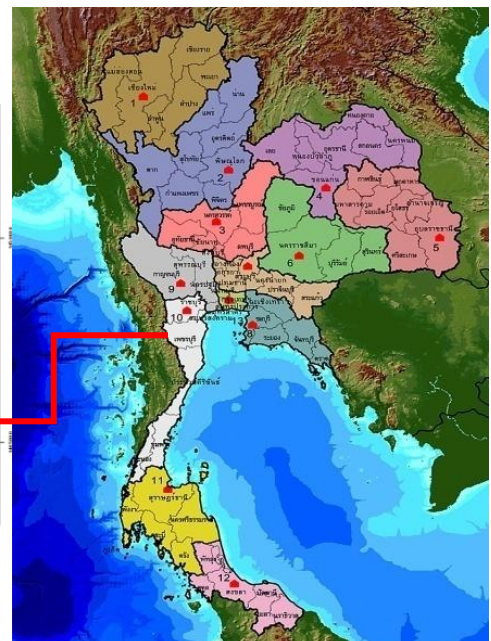
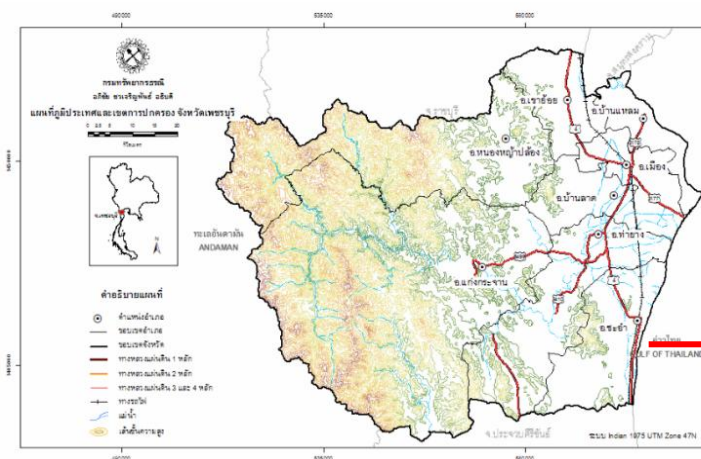
(2) อาณาเขตติดต่อจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี และอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
ทิศใต้	ติดกับอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศตะวันออก	ติดกับทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทย (พม่า)

2.2) ลักษณะภูมิประเทศ

ทางด้านทิศตะวันตกในเขตอำเภอแก่งกระจานและอำเภอนายูงมีลักษณะเป็นที่ราบสูงและภูเขาสูงชัน แล้วค่อย ๆ ลาดต่ำมาทางทิศตะวันออกเกิดเป็นสันปันน้ำแบ่งน้ำส่วนหนึ่งให้ไหลลงสู่ประเทศพม่าและอีกส่วนหนึ่งไหลมาทางทิศตะวันออกเป็นต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี สภาพเช่นนี้ทำให้ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และแร่ธาตุ แต่มีประชากรอาศัยอยู่น้อย เนื่องจากเป็นแดนกันดาร จะมีเพียงชาวกะเหรี่ยงและชาวกะหร่างที่อพยพข้ามแดนมาจากพม่าเข้ามาอาศัยเท่านั้น

2.3) ลักษณะดิน (ที่มา:กรมพัฒนาที่ดิน)

กลุ่มชุดดินที่ 21 ชุดดินเพชรบุรี (Petchaburi series: Pb) การจำแนกดิน Fine-silty, mixed, active, isohyperthermic Aquic Haplustalfs เกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถมอยู่บนส่วนต่ำของเนินตะกอนรูปตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่หรือสันดินริมน้ำสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2% การระบายน้ำ-เลว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน-ช้า ซึมผ่านได้ของน้ำ-ช้า การแพร่กระจายพบบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิ่มตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์
0-25	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
25-50	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
50-100	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

- การจัดเรียงชั้นดิน Ap-Bt ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึก

ดินบน เป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕)

ดินบนตอนล่าง เป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง จะพบจุดประเล็กน้อยปฏิกริยาดิน เป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕)

ดินล่างตอนล่าง เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลปนเหลืองจุดประสีน้ำตาลเข้ม ปฏิกริยาดิน เป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐)

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ทำนา ต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ พักปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและทางเคมีให้ดีขึ้น ทำให้ดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำได้ดีขึ้น และช่วยให้ดูดซับธาตุอาหารไว้ได้ดีขึ้น ไม่ถูกชะล้างไปได้โดยง่าย

2.4) ลักษณะภูมิอากาศ

◆ ฤดูกาล

จังหวัดเพชรบุรีอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเวียนเป็นประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิดคือพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวเรียกว่าฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้จังหวัดเพชรบุรีซึ่งอยู่ทางตอนบนของภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีฝนน้อยในช่วงฤดูหนาวและมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราวคล้ายคลึงกับภาคกลาง แต่ในช่วงต้นฤดูอาจมีฝนตกชุกได้ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ลมนี้จะพัดประจำในฤดูฝนและเป็นลมที่พัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงทำให้ประเทศไทยมีฝนตกมาก แต่เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีอยู่หลังทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งปิดกั้นทางลมนี้ไว้จึงเป็นที่ย้อฝนและมีฝนตกน้อยในช่วงฤดูฝน ฝนส่วนใหญ่จะตกมากในช่วงฤดูหนาว คือระหว่างเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ฤดูกาลของจังหวัดเพชรบุรี พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทยแบ่งออกได้ดังนี้คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมอากาศจะร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทยอากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป โดยมีฝนตกหนักในเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ในระยะที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทยทำให้อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็นและอาจมีฝนได้ตามบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนมีฝนตกมาก ส่วนเดือนธันวาคมและมกราคมมีฝนตกน้อย และอากาศอยู่ในเกณฑ์เย็น

2.5) ปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลังข้อมูล 10 ปี)

ตารางที่ 1 ปริมาณน้ำฝน ปี 2556-2565

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
2558	794.0
2559	1,133.0
2560	1,500.2
2561	1,047.5
2562	585.6
2563	914.5
2564	1,042.4
2565	1,132.5
2566	452.4
2567	912.1

(ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาเพชรบุรี)

2.6) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิ เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรีอยู่ทางตอนบนของภาคใต้มีลักษณะอากาศจึงคล้ายคลึงกับภาคกลางแต่เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลจึงได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นจากทะเลในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยทำให้ไม่หนาวมากในฤดูหนาว และไม่ร้อนมากในฤดูร้อน

อุณหภูมิตั้งแต่เดือนวันที่ 1 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567 อุณหภูมิต่ำสุด วัดได้ 16.9 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 36.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 29.09 องศาเซลเซียส และปริมาณน้ำฝนรวม 4912.1 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตกจำนวน 95 วัน

ตารางที่ 2 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด-ต่ำสุด (ข้อมูลย้อนหลัง 10 ปี)

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์(%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
2557	36.6	12.8	28.36	99	32	75.40
2558	38.8	16.7	28.71	99	38	75.99
2559	38.7	15.9	28.90	99	32	76.69
2560	38.5	15.6	28.44	99	39	76.67
2561	37.4	18.5	27.95	99	42	78.94
2562	35.75	22.72	28.99	95.33	49.67	75.97
2563	37.8	18.3	28.97	99	43	76.59
2564	37.9	15.0	28.64	99	40	78.23
2565	36.5	17.6	28.13	100	41	77.96
2566	36.7	15.5	28.40	98	38	69.94
2567	36.5	16.9	29.09	98	42	76.96

(ที่มา:สถานีอุตุนิยมวิทยาเพชรบุรี)

2.7) ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ (ที่มา:ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

1. ป่าสงวนแห่งชาติ ในจังหวัดเพชรบุรี มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 35 แห่ง เนื้อที่รวม 35,448-1-43 ไร่ ดังนี้

1. บ้านทับคางบน	เนื้อที่	96 ไร่
2. ป่าชุมชนบ้านโป่งตาเพชร	เนื้อที่	353 ไร่ 3 งาน 29 ตรว.
3. ป่าชุมชนบ้านเขากระปุก (แปลงที่ 1-3)	เนื้อที่	112 ไร่ 3 งาน 9 ตรว.
4. ป่าชุมชนบ้านดงตากิต	เนื้อที่	175 ไร่
5. ป่าชุมชนบ้านลั่นช้าง	เนื้อที่	600 ไร่
6. ป่าชุมชนบ้านนากรวย	เนื้อที่	162 ไร่
7. ป่าชุมชนบ้านห้วยไผ่	เนื้อที่	280 ไร่
8. ป่าชุมชนบ้านบ้านพุไทร	เนื้อที่	270 ไร่

9. ป่าชุมชนบ้านน้ำทรัพย์	เนื้อที่ 1,700 ไร่
10. ป่าชุมชนบ้านห้วยเกษม	เนื้อที่ 321 ไร่
11. ป่าชุมชนบ้านหนองมะกอก	เนื้อที่ 270 ไร่
12. ป่าชุมชนบ้านโค้งตาบาง	เนื้อที่ 3,276 ไร่
13. ป่าชุมชนบ้านผาน้ำหยด	เนื้อที่ 1,325 ไร่
14. ป่าชุมชนบ้านพุพลูบน	เนื้อที่ 304 ไร่
15. ป่าชุมชนบ้านพุน้ำร้อน	เนื้อที่ 347 ไร่
16. ป่าชุมชนบ้านวังวน	เนื้อที่ 621 ไร่
17. ป่าชุมชนบ้านหุบฉลา	เนื้อที่ 376 ไร่
18. ป่าชุมชนบ้านสะแกงาม	เนื้อที่ 580 ไร่
19. ป่าชุมชนบ้านพุพลูล่าง	เนื้อที่ 150 ไร่
20. ป่าชุมชนบ้านเขาบันได	เนื้อที่ 511 ไร่
21. ป่าชุมชนบ้านหนองไผ่	เนื้อที่ 75 ไร่
22. ป่าชุมชนบ้านถ้ำเสือ	เนื้อที่ 772 ไร่
23. ป่าชุมชนบ้านหนองบัว	เนื้อที่ 332 ไร่
24. ป่าชุมชนบ้านพุสวรรค์	เนื้อที่ 4,975 ไร่
25. ป่าชุมชนบ้านห้วยผาก	เนื้อที่ 878 ไร่ 3 งาน 5 ตรว.
26. ป่าชุมชนบ้านยางชุม	เนื้อที่ 532 ไร่
27. ป่าชุมชนบ้านลำตะเคียน	เนื้อที่ 8,655 ไร่
28. ป่าชุมชนบ้านพุตุม	เนื้อที่ 1,095 ไร่
29. ป่าชุมชนบ้านห้วยสัตว์ใหญ่	เนื้อที่ 36 ไร่
30. ป่าชุมชนบ้านสองพี่น้อง (แปลงที่ 1-4)	เนื้อที่ 1,154 ไร่
31. ป่าชุมชนบ้านหนองน้ำดำ	เนื้อที่ 237 ไร่
32. ป่าชุมชนบ้านห้วยกระสังข์ (แปลงที่ 1-2)	เนื้อที่ 574 ไร่
33. ป่าชุมชนบ้านห้วยปลาตุก(แปลง 1-2)	เนื้อที่ 381 ไร่
34. โครงการป่าชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าชุมชนโรงเรียนบ้านสามเรือน	เนื้อที่ 1,542 ไร่
35. ป่าชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าชุมชนสำนักสงฆ์เขากระทิง	เนื้อที่ 2,378 ไร่

2. อุทยานแห่งชาติ (ที่มา:กรมป่าไม้) ของจังหวัดเพชรบุรี มี 1 แห่งคือ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอุทยานแห่งชาติที่มีพื้นที่มากที่สุดในประเทศไทย มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี และมีลักษณะเด่นทางธรรมชาติที่สำคัญหลายแห่ง เช่น ทะเลสาบ น้ำตก ถ้ำ หน้าผาที่สวยงาม มีเนื้อที่ประมาณ 1,821,687.84 ไร่ หรือ 2,914.70 ตารางกิโลเมตร

3. วนอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง

- วนอุทยานเขานางพันธุรัต ตั้งอยู่ที่ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 2,104.39 ไร่ โดยกรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยาน เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2542

- วนอุทยานชะอำ ตั้งอยู่ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติดอนมะทราง มีเนื้อที่ประมาณ 233.36 ไร่ กรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยาน เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2535

3. ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

1) การแบ่งเขตการปกครอง (ที่มา :ปกครองจังหวัดเพชรบุรี)

การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วยหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง ซึ่งมาตั้งหน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ จำนวน 84 ส่วนราชการ

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

- ระดับจังหวัด ประกอบด้วย ส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 32 ส่วนราชการ
- ระดับอำเภอ ประกอบด้วย 8 อำเภอ (93 ตำบล 698 หมู่บ้าน) ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านแหลม อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอแก่งกระจาน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เทศบาล 15 แห่ง (เทศบาลเมือง 2 แห่ง และเทศบาลตำบล 13 แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล 69 แห่ง

ตารางที่ 3 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดเพชรบุรี

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน			
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/เมือง/ ตำบล	อบต.
1.เมืองเพชรบุรี	283.901	4	0.4	24	184	-/1/3	17
2.บ้านแหลม	189.885	3	12	10	73	-/-/2	9
3.บ้านลาด	298.138	5	8	18	115	-/-/1	14
4.เขาย้อย	305.648	5	22	10	57	-/-/1	7
5.หนองหญ้าปล้อง	1,249.800	20	33	4	31	-/-/-	3
6.ท่ายาง	736.700	12	17	12	119	-/-/4	9
7.ชะอำ	660.540	11	40	9	183	-/1/2	4
8.แก่งกระจาน	2,500.478	40	55	6	52	-/-/-	6
รวม	6,225.138	100	-	93	698	-/2/13	69

4. ข้อมูลประชากร

ปี 2567 จังหวัดเพชรบุรี มีประชากรรวมทั้งสิ้น 484,145 คน แยกออกเป็นชาย 232,930 คน และหญิง 251,215 คน รวม 237,512 ครั้วเรือน

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรของจังหวัดเพชรบุรี ปี 2567

ประเภท	อำเภอ								รวม
	เมือง	บ้านแหลม	บ้านลาด	เขาย้อย	หนองหญ้าปล้อง	ท่ายาง	ชะอำ	แก่งกระจาน	
ชาย	56,667	25,395	24,621	18,618	8,238	41,144	40,655	17,592	232,930
หญิง	64,667	26,561	27,166	19,946	8,265	44,277	43,695	16,638	251,215
ครั้วเรือน	53,206	18,582	18,592	20,666	7,327	36,314	66,472	16,353	237,512

(กรมการปกครอง, มกราคม 2568)

5. ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 96.67 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 3.26 และ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.07 นอกนั้นเป็นศาสนาอื่นๆ มีวัด 269 วัด มัสยิด 14 แห่ง โบสถ์คริสต์ 8 แห่ง มีสภาวัฒนธรรม 88 แห่ง (สภาวัฒนธรรมจังหวัด 1 แห่ง สภาวัฒนธรรมอำเภอ 8 แห่ง สภาวัฒนธรรมตำบล 79 แห่ง) มีศูนย์วัฒนธรรม 3 แห่ง (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นวัดภาคกลางและศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนคงคาราม) มีแหล่งโบราณคดี (โบราณสถาน-โบราณวัตถุ) 29 แห่ง

กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบุรี

ประชากรในจังหวัดเพชรบุรีมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์อันเป็นลักษณะเด่นของจังหวัดที่สืบทอดมาแต่โบราณกาล แบ่งตามสายเชื้อชาติได้ดังนี้

1. คนไทยภาคกลางพื้นถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรมและทำการประมงเป็นหลัก

2. ผู้ไทดำ หรือไทยทรงดำ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในแคว้นสิบสองจุไทหรือเมืองแถนหรือเดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนาม ในปัจจุบัน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในแถบแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง ปัจจุบันอยู่ในเขตเวียดนามตอนเหนือเชื่อมต่อกับลาวและจีนตอนใต้ ผู้ไทดำหรือไทยทรงดำมีชื่อเดิมเรียกกันว่า ไทดำ (Black Tai) หรือผู้ไตดำ เพราะนิยมใส่เสื้อดำล้วน ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มคนไทที่อยู่ใกล้เคียงกัน เช่น “ไทขาว” หรือ(White Tai) นิยมแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีขาว และไทแดง หรือ (Red Tai) ชอบใช้สีแดงขลิบและตกแต่งชายเสื้อ สีดำ เป็นต้น ไทดำกลุ่มนี้ได้ถูกกวาดต้อนเข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น คนไทยภาคกลางเรียกกันว่า “ลาวทรงดำ” เพราะเข้าใจว่าเป็นพวกเดียวกับลาวและอพยพมาพร้อมกับลาวกลุ่มอื่น ๆ ต่อมาชื่อเดิมได้หดหายลง คำว่า “ดำ” หายไปนิยมเรียกกันในปัจจุบันว่า “ลาวทรง”หรือ “ลาวโซ่ง” ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขาย้อย

3. ชาวไทยพวน บรรพบุรุษของคนไทยพวน ที่มาบปลาเค้า อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่เคยตั้งถิ่นฐานอยู่เมืองพวน เชียงขวาง ประเทศลาว แล้วถูกกวาดต้อนเข้ามาในไทยตั้งแต่ในสมัยกรุงธนบุรี บางส่วนกระจายตัวตั้งรกรากอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ

4. ชาวกะเหรี่ยง – กะหร่าง กะเหรี่ยงมีอยู่ ๒ กลุ่มในไทยคือกะเหรี่ยงสะกอและกะเหรี่ยงโปว์ ส่วนใหญ่จะพบกะเหรี่ยงสะกออยู่เพียงไม่กี่หมู่บ้านในเขตภาคกลางและภาคตะวันตก แต่ก็มิให้พบได้บ้างที่ป่าละอูและบางพื้นที่ในเขตจังหวัดเพชรบุรีที่ซึ่งกะเหรี่ยงสะกอถูกเรียกว่า กะหร่าง ในขณะที่เรียกกะเหรี่ยงโปว์ว่า กะเหรี่ยง อาศัยอยู่ในเขตอำเภอแก่งกระจานไปทางตะวันตกประมาณ ๗๐-๘๐ กิโลเมตร มีประชากรชาวกะเหรี่ยงสะกอประมาณ ๔๐๐ คน ใช้เป็นภูมิลำเนา หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่บนภูเขา เป็นหมู่บ้านสุดท้ายของชายแดนไทยทางตะวันตก โดยพื้นที่ดังกล่าวนับว่าเป็นพื้นที่ที่มีชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่มาก จนเผ่านี้ยังยึดมั่นสืบทอดในขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมจนถึงทุกวันนี้ เช่น ประเพณีห่อข้าวกะเหรี่ยง เป็นประเพณีเกี่ยวกับการเรียกขวัญ หรือรับขวัญของบุคคลในครอบครัวที่ได้แยกย้ายกันไปทำมาหากินอยู่ที่อื่น

6. ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

จังหวัดเพชรบุรี มีการคมนาคม และขนส่งติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ และเมืองหลวง คือ กรุงเทพมหานคร อยู่ ๒ เส้นทาง คือ ทางรถยนต์และทางรถไฟในส่วนของทางรถยนต์ มีถนนสายหลักเพียงสายเดียว คือ ทางหลวงหมายเลข ๔ ถนนเพชรเกษม ซึ่งเป็นเส้นทางที่มีการจราจรคับคั่งมาก เพราะเป็นเส้นทางลงสู่ภาคใต้ ของประเทศ ทำให้เกิดปัญหาการคมนาคมขนส่ง สำหรับเส้นทางคมนาคมทางรถไฟสามารถทำได้สะดวก เพราะมีขบวนรถไฟสายใต้ทุกขบวนผ่านจังหวัดเพชรบุรี เส้นทางเดินรถยนต์ระยะทางจากตัวจังหวัดเพชรบุรี (อำเภอเมืองเพชรบุรี) ไปยังอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัด มีระยะทางดังต่อไปนี้

- อำเภอบ้านลาด	๖	กิโลเมตร
- อำเภอท่ายาง	๑๗	กิโลเมตร
- อำเภอชะอำ	๔๐	กิโลเมตร
- อำเภอบ้านแหลม	๑๒	กิโลเมตร
- อำเภอเขาย้อย	๒๒	กิโลเมตร
- อำเภอหนองหญ้าปล้อง	๓๕	กิโลเมตร
- อำเภอแก่งกระจาน	๕๒	กิโลเมตร

★ การคมนาคมขนส่ง

1. ทางรถยนต์ สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวได้ คือ

- เส้นทางกรุงเทพฯ (ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี)-นครปฐม-ราชบุรี-เพชรบุรี ระยะทางประมาณ 166 กิโลเมตร
- เส้นทางกรุงเทพฯ (ถนนพระราม 2)-สมุทรสาคร-สมุทรสงคราม-เพชรบุรี ระยะทางประมาณ 123 กิโลเมตร
- เส้นทางกรุงเทพฯ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เส้นทางคลองโคน-บางตะบูน ระยะทางประมาณ 125 กิโลเมตร
- เส้นทางคมนาคมในจังหวัด

หมายเลข 3171 เพชรบุรี-เขาน้อย	ระยะทาง 8 กิโลเมตร
หมายเลข 3172 ทางแยก อ.เขาย้อย-สถานีรถไฟเขาย้อย	ระยะทาง 4 กิโลเมตร
หมายเลข 3173 เพชรบุรี-เขาหลวง	ระยะทาง 3 กิโลเมตร
หมายเลข 3174 เพชรบุรี-บ้านท่า	ระยะทาง 41 กิโลเมตร
หมายเลข 3175 ท่ายาง-เขื่อนเพชร	ระยะทาง 10 กิโลเมตร

หมายเลข 3176 เพชรบุรี-บ้านแหลม (ฝั่งตะวันตก)	ระยะทาง 15 กิโลเมตร
หมายเลข 3177 เพชรบุรี-หาดเจ้าสำราญ	ระยะทาง 17 กิโลเมตร
หมายเลข 3178 เพชรบุรี-บ้านแหลม (ฝั่งตะวันออก)	ระยะทาง 15 กิโลเมตร
หมายเลข 3179 เพชรบุรี-บ้านลาด	ระยะทาง 6 กิโลเมตร
หมายเลข 3187 เพชรบุรี-ปึกเตียน	ระยะทาง 27 กิโลเมตร
หมายเลข 3499 เชื้อนเพชร-แก่งกระจาน	ระยะทาง 27 กิโลเมตร
หมายเลข 3349 แยกหนองควง-หนองหญ้าปล้อง	ระยะทาง 24 กิโลเมตร

2. ทางรถไฟ มีขบวนรถขึ้น - ล่องผ่านจังหวัดเพชรบุรี วันละประมาณ 24 ขบวน ระยะทาง 167 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ สามารถขึ้นรถไฟได้ที่สถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) และสถานีธนบุรี (บางกอกน้อย) สถานีรถไฟที่สำคัญในเขตจังหวัดเพชรบุรี คือ สถานีเพชรบุรี สถานีเขาย้อย และสถานีชะอำ

3. ทางอากาศ มีสนามบินบ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจาก อำเภอชะอำ ประมาณ 20 กิโลเมตร หรือประมาณ 60 กิโลเมตรจากตัวจังหวัดเพชรบุรี

★ **การไฟฟ้า** การให้บริการประชาชนด้านสาธารณูปโภคพลังงานไฟฟ้า อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบุรี มีสถานีจ่ายไฟ 7 สถานี ได้แก่ เพชรบุรี 1 ,เพชรบุรี 2 ,เขาย้อย 1, เขาย้อย 2 ,แก่งกระจาน, ชะอำ 1 และ ชะอำ 2 (ที่มา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)

★ **ข้อมูลด้านกักกันของจังหวัด** (โปรดทำเครื่องหมาย ☒)

มีด่าน ☐ ศาลากลาง ที่ตั้ง..... ประเภท (ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)

☒ ตรวจพืช ที่ตั้ง ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

ประเภท.....สถานกักกันพืช.....

☐ ไม่มี ☒ มี

☒ ตรวจประมง ที่ตั้ง ม.4 ต.แหลมผักเบี้ย อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี....

ประเภท.....ด้านตรวจประมงเพชรบุรี.....

☐ ไม่มี ☒ มี

☒ ปศุสัตว์ ที่ตั้ง ต.เขาใหญ่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี.....

ประเภท.....ด้านกักกันสัตว์.....

☐ ไม่มี ☒ มี

7. เศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบุรี

1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Products : GPP)

จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ปี พ.ศ. 2565 จังหวัดเพชรบุรี มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เท่ากับ 78,527 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 6,121 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตร มูลค่า 11,138 ล้านบาท และนอกภาคเกษตร มูลค่า 67,389 ล้านบาท โดยมีภาคบริการเป็นสาขาหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.22 รองลงมา คืออุตสาหกรรมการผลิต มีสัดส่วนร้อยละ 26.60 และภาคเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 14.18 รายได้เฉลี่ยต่อหัว 156,261 บาท/คน/ปี

ตารางที่ 5 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี (ณ ราคาที่แท้จริง)

รายการ	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2561 – 2565 การเปลี่ยนแปลง เฉลี่ยร้อยละ
ภาคเกษตร	4,397	5,556	4,552	4,463	4,842	4.16
นอกภาคเกษตร	39,195	39,896	38,493	38,496	41,064	0.96
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	43,344	45,410	42,809	43,657	45,647	1.04

(ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พฤษภาคม 2567)

2) ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2567

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดเพชรบุรี ในปี 2567 หดตัวร้อยละ 8.1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนจากเขื่อนหลักไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง สภาพอากาศแปรปรวน ฝนทิ้งช่วง และราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังอยู่ในระดับสูง ประกอบกับเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าบางประเทศยังชะลอตัว ทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรลดลง โดยมีสถานการณ์การผลิตแต่ละสาขา ดังต่อไปนี้

1. สาขาพืช หดตัวร้อยละ 311.3 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณน้ำต้นทุนจากเขื่อนหลักไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง เกษตรกรบางส่วนจึงงดการเพาะปลูกพืช สภาพอากาศที่แปรปรวน ฝนทิ้งช่วง ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืช อีกทั้งราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังคงอยู่ในระดับสูง ทำให้การผลิตสินค้าเกษตรมีต้นทุนสูง เกษตรกรบางส่วนมีการปรับลดการใช้ปัจจัยการผลิต ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต โดยผลผลิตที่สำคัญที่ลดลง ได้แก่ ข้าวรวม สับปะรด ปัตตาเวีย มะนาว อ้อยโรงงาน มะพร้าวผลแก่ และยางพารา ในขณะที่ผลผลิตพืชที่สำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลังโรงงาน และปาล์มน้ำมัน

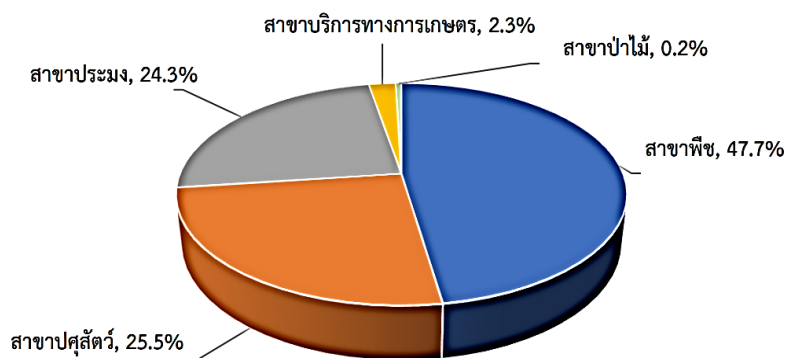
2. สาขาประมง หดตัวร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากต้นทุนการผลิตอยู่ในระดับสูง ประกอบกับความต้องการซื้อจากต่างประเทศชะลอตัวลง ส่งผลให้เกษตรกรรายย่อยที่มีเงินลงทุนน้อยปรับลดการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดอื่น และสัตว์น้ำที่นำขึ้นทำเทียบเรือ มีผลผลิตลดลงจากสภาพอากาศที่แปรปรวน และพายุฝนที่รุนแรง ส่งผลให้ผลผลิตที่จับได้ลดลง โดยผลผลิตประมงที่สำคัญที่ลดลง ได้แก่ กุ้งขาวแวนนาไม ส่วนผลผลิตประมงที่สำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ปลาชนิด

3. สาขาปศุสัตว์ ขยายตัวร้อยละ 5.4 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์ที่ดี มีการดูแลเฝ้าระวังโรคระบาดในสัตว์อย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลมีโครงการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลทำให้ความต้องการบริโภคสินค้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ และนํ้านมดิบ ในขณะที่ผลผลิตปศุสัตว์ที่สำคัญที่ลดลง ได้แก่ ไข่ไก่

4. สาขาบริการทางการเกษตร หดตัวร้อยละ 11.8 เนื่องจากหดตัวตามสาขาพืช จากการให้บริการเตรียมดิน บริการเก็บเกี่ยว และบริการฉีดปุ๋ย/ยา ด้วยเครื่องจักรกลลดลงตามพื้นที่เพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวพืชที่สำคัญที่ลดลง เช่น ข้าว อ้อยโรงงาน สับปะรด เป็นต้น

5. สาขาป่าไม้ ขยายตัว 2.0 เนื่องจากความต้องการใช้ไม้เพื่อการส่งออกในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ และการผลไฟฟ้าเพิ่มขึ้น จึงทำให้กิจกรรมการปลูกและการตัดไม้เศรษฐกิจ เช่น ไม้ยูคาลิปตัส เพิ่มขึ้น ส่วนไม้ยางพารา ไม้สัก และไม้อื่น ๆ มีการตัดเพื่อจำหน่ายเพิ่มขึ้น

สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรปี 2567 จังหวัดเพชรบุรี

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2567

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดเพชรบุรี ในปี 2567 คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2-1.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชคาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.1) -(-1.1) สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ(-0.3) - 0.7 สาขาประมงคาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ 2.6 – 3.6 สาขาบริการทางการเกษตร คาดว่าจะอยู่ในช่วง (-1.7)-(-0.7) และสาขาป่าไม้ คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ 0.9 – 1.9 โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนที่มีมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตของพืชได้ดีขึ้น เศรษฐกิจไทยปี 2568 คาดว่าจะขยายตัวได้ดีขึ้น การกระตุ้น

เศรษฐกิจภายในจังหวัดด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหาร ประกอบกับการดำเนินนโยบายของภาครัฐ อาทิ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร การยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและมีมูลค่าสูง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีระบบ อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยเสี่ยง เช่น ความแปรปรวนของสภาพอากาศ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายและอุทกภัย อาจทำให้เกิดความเสียหายในพื้นที่ทางการเกษตรและผลผลิตทางการเกษตร ราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังคงอยู่ในระดับสูง ส่งผลต่อการลงทุนและกำลังซื้อของเกษตรกร

(ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10 จังหวัดราชบุรี)

8. ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 6 จำนวนโรงงานจำแนกรายหมวดอุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี

ลำดับที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน
1	ผลิตภัณฑ์จากพืช	22
2	อุตสาหกรรมอาหาร	49
3	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	2
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	16
5	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย ยกเว้นรองเท้า	3
6	ผลิตหนังสือและผลิตภัณฑ์จากหนังสือ	1
7	แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	22
8	เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่น ๆ	5
9	ผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	7
10	การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือทำแม่พิมพ์	2
11	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	15
12	ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม	14
13	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	3
14	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	32
15	ผลิตภัณฑ์โลหะ	38
16	ผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	22
17	ผลิตภัณฑ์โลหะ	42
18	ผลิตเครื่องจักรและเครื่องกล	10
19	ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	9
20	ผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์	45
21	การผลิตอื่นๆ	171
	รวม	530

ที่มา: อุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๖๘.

ข้อมูลกลุ่มอุตสาหกรรม <https://phetchaburi.industry.go.th/th>

1) แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ แม่น้ำเพชรบุรี เป็นแม่น้ำสายสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี ต้นกำเนิดจากทิวเขาตะนาวศรีกั้นระหว่างชายแดนไทย-พม่า เขตอำเภอแก่งกระจาน สามารถแยกเป็น 3 ตอน คือ

(1) แม่น้ำเพชรบุรีตอนต้น โดยเริ่มจากต้นน้ำอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน ไหลผ่านหุบเขาและที่ราบสูงระยะทาง 100 กิโลเมตร ประกอบด้วยลำห้วยสาขาสำคัญ เช่น ห้วยน้ำซับ ห้วยน้ำเคเมย ห้วยแม่ประโคน ห้วยแม่สะเรียง แม่น้ำบางกลอย ฯลฯ

(2) แม่น้ำเพชรบุรีตอนกลาง จากอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน - เขื่อนเพชร ระยะทาง 65 กิโลเมตร มีลำห้วยสาขาสำคัญ คือ

- ห้วยแม่ประจันต์ ในฤดูน้ำหลากจะมีน้ำผ่านประมาณ 400 - 500 ลบ.ม./วินาที อยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำเพชรบุรี ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้

- ห้วยผาก ในฤดูน้ำหลากมีน้ำผ่านประมาณ 100-150 ลบ.ม./วินาที อยู่ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเพชรบุรี ไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ

(3) แม่น้ำเพชรบุรีตอนล่าง จากเขื่อนเพชร -ปากน้ำเขตอำเภอบ้านแหลม ระยะทาง 62 กิโลเมตร แม่น้ำช่วงนี้ไหลผ่านจังหวัดเพชรบุรี และอำเภอต่าง ๆ คือ อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม ในเขตอำเภอบ้านแหลมแม่น้ำแยกเป็น 2 สาย สายหนึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ไหลลงทะเล ที่อ่าวบ้านแหลม (คลองบางลำพู) ส่วนอีกสายหนึ่งไหลลงทะเลที่อ่าวบางตะบูน (คลองบางครก)

2) แหล่งน้ำชลประทานในเขตจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ อ่างเก็บน้ำขนาดกลางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ถ้ายโอน) อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ปชด.) สระเก็บน้ำ แหล่งน้ำในไร่นา (สถานีพัฒนาที่ดิน) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ่อน้ำบาดาล รวมทั้งสิ้น 3,606 แห่ง ได้แก่

1. อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่	1 แห่ง
2. อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	13 แห่ง
3. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	23 แห่ง
4. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ถ้ายโอน)	65 แห่ง
5. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ปชด.)	2 แห่ง
6. สระเก็บน้ำ	98 แห่ง
7. แหล่งน้ำในไร่นา (บ่อน้ำของ พด.)	2,703 แห่ง
8. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	12 แห่ง
9. บ่อน้ำบาดาล	930 แห่ง

3) แหล่งน้ำนอกเขตชลประทานจังหวัดเพชรบุรี

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาดบ่อความจุ 1,260 ลบ.ม. ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี ตั้งแต่ปี 2549-2567 มีจำนวน 2,751 บ่อ

ตารางที่ 7 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2549-2567

ปีงบประมาณ	อ.เมือง	เขาย้อย	บ้านแหลม	บ้านลาด	ท่ายาง	ชะอำ	หนองหญ้าปล้อง	แก่งกระจาน	รวม
2549	14	15	7	40	66	40	30	100	312
2551		16		20	104	30			170
2552	20		6	19	31	30	10	30	146
2553		20	2	22	24	10	23	49	150
2554				10	10		10	10	40
2555	5	13	20	30	35		57	90	250
2556	3	14	47	79	71		126	160	500
2557		69		26	66		13	126	300
2558		8			55	5	28	4	100
2559					34	8	7	1	50
2560		22		1	48	18	8	3	100
2561		9		11	1	27	19	23	90
2562		8			17	15	10	20	70
2563		2		29	5	15	30	15	96
2564		3		15	27	7	36		88
2565		3		29	29	18	77	60	216
2566		2			6	2	7	8	25
2567		2			5	1	15	25	48
รวม	42	206	82	331	634	226	506	724	2,751

ข้อมูล : สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี, กุมภาพันธ์ 2568

4) ปริมาณเก็บกักน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง

- อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง (ส่งน้ำให้กับพื้นที่ในเขตส่งน้ำจังหวัดเพชรบุรี) ได้แก่ เขื่อนแก่งกระจาน ตั้งอยู่ที่อำเภอแก่งกระจาน สามารถเก็บกักน้ำได้ 710 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำ 388.2860 ล้านลบ.ม. ปริมาณน้ำใช้การได้ 323.2860 ล้าน ลบ.ม. (45.53%) (ข้อมูล ณ 25 กุมภาพันธ์ 2568)

● **อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง** จำนวน 13 แห่ง สถานการณ์น้ำในปัจจุบัน ดังนี้

ตารางที่ 8 ปริมาณเก็บกักน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง (ข้อมูล ณ 25 กุมภาพันธ์ 2568)

อำเภอ	อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำ (ล้านลบ.ม.)	ปริมาณน้ำใช้การได้
ชะอำ	ห้วยตะแปด ต.สามพระยา	1.3792	1.2492
	ห้วยทราย ต.สามพระยา	0.3928	0.3528
	บ้านทุ่งขาม ต.ไร่ใหม่พัฒนา	4.3468	3.7368
	ห้วยพุทไธสง ต.ห้วยทรายเหนือ	0.1376	0.0576
	โป่งทะเล ต.ดอนขุนห้วย	0.0314	0.0284
	หุบกระพง ต.เขาใหญ่	0.2761	0.2661
ท่ายาง	ห้วยวังยาว ต.ท่าคอย	0.0985	0.0935
	ห้วยสามเขา ต.เขากระปุก	1.2090	1.0890
	ห้วยผาก ต.กัลดีหลวง	8.2760	5.2760
	ห้วยสงสัย ต.เขากระปุก	2.6944	2.4544
แก่งกระจาน	บ้านกระหว่างสาม ต.ป่าเต็ง	0.7419	0.5219
เขาย้อย	ห้วยพุน้อย ต.ทับคา	0.0486	0.0386
หนองหญ้าปล้อง	ห้วยแม่ประจันต์ ต.หนองหญ้าปล้อง	20.0860	18.0460

หน่วยงานในสังกัดกรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันวางแผนการส่งน้ำสำหรับปลูกพืชฤดูแล้ง (ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2567 – กรกฎาคม 2568) ปริมาณรวม 912.6714 ล้าน ลบ.ม. ของจังหวัดเพชรบุรี รวม 95,847 ไร่ ดังนี้

ตารางที่ 9 แผนการจัดสรรน้ำช่วงฤดูแล้ง (ล้าน ลบ.ม.)

	โครงการชลประทานเพชรบุรี	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแก่งกระจาน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาวชิราวุธ	รวม (ไร่)
อุปโภค/บริโภค	5.4643	164.506	10.976	288.08	469.0263
รักษาระบบนิเวศ	0	176.256	10.976	11.83	198.662
การเกษตร	1.0999	173.256	4.1472	0	178.5031
อุตสาหกรรม	0	11.750	0	45.73	66.48
รวม	6.5642	525.768	26.0992	354.24	912.6714

(ที่มา: โครงการชลประทานเพชรบุรี)

11. ข้อมูลด้านการเกษตร

1) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic) จังหวัดเพชรบุรี มีพืชเศรษฐกิจหลักๆ จำนวน 3 ชนิด มีพื้นที่เหมาะสม รวม 1,209,648.096 ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม รวม 715,636.541 ไร่ ดังนี้

1. ข้าว	พื้นที่เหมาะสม	389,177.24 ไร่	ไม่เหมาะสม	4,064.457 ไร่
2. สับปะรด	พื้นที่เหมาะสม	754,046.555 ไร่	ไม่เหมาะสม	711,515.9 ไร่
3. อ้อยโรงงาน	พื้นที่เหมาะสม	66,424.301 ไร่	ไม่เหมาะสม	56.184 ไร่

(ที่มา.ภาพถ่ายดาวเทียม. สถานีพัฒนาที่ดิน, 2568)

2) การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ 10 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดเพชรบุรี ปี 2567

ชื่ออำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร										รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		พื้นที่นาเกลือ		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด
เมืองเพชรบุรี	177,438	79,130	93.77	1,971	2.34	202	0.24	991	1.17	2,089	2.48	84,383	47.56
เขาย้อย	191,030	48,188	74.36	7,375	11.38	2,612	4.03	0	0	6,627	10.23	64,802	33.92
หนองหญ้าปล้อง	781,124	1,863	2.30	15,863	19.60	55,569	68.67	0	0	7,630	9.43	80,925	10.36
ชะอำ	412,889	18,962	19.72	10,872	11.31	56,975	59.26	27	0.03	9,316	9.69	96,152	23.29
ท่ายาง	460,417	48,116	24.08	79,868	39.98	67,504	33.79	0	0	4,305	2.15	199,793	43.39
บ้านลาด	186,336	54,626	70.08	14,989	19.23	4,184	5.37	0	0	4,150	5.32	77,949	41.83
บ้านแหลม	118,678	16,398	27.43	5,663	9.47	240	0.07	17,798	29.77	19,893	33.27	59,792	50.38
แก่งกระจาน	1,562,799	2,358	1.78	71,610	54.07	44,323	33.47	0	0	14,137	10.68	132,428	8.44
รวม	3,890,711	269,641	33.86	208,211	26.15	231,409	29.06	18,816	2.36	68,147	98.56	796,224	20.46

หมายเหตุ : 1 ครัวเรือนเกษตรกร อาจทำการเกษตรได้มากกว่า 1 อย่าง ทำให้มีผลต่อผลรวมของครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่รวมการนับครัวเรือนซ้ำ
พื้นที่ทำนา หมายถึง พื้นที่นาที่เกษตรกรยังคงใช้ทำการเกษตรในปี 67 รวมกับพื้นที่นาว่างที่เกษตรกรไม่ได้มีการใช้ประโยชน์ในปี 67

ตารางที่ 11 การสำรวจข้อมูลการเกษตรของระดับอำเภอ ปี 2567

ชื่ออำเภอ	พื้นที่ ทั้งหมด ของอำเภอ (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร									รวม พื้นที่ทำ การเกษตร (ไร่)	พื้นที่ ป่าสงวน (ไร่)	ที่อยู่ อาศัย (ไร่)	พื้นที่ รับน้ำ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่อื่นๆ (ไร่)
		ทำนา (ไร่)	ทำไร่ (ไร่)	ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ไร่)	ปลูกผัก (ไร่)	ไม้ดอก ไม้ ประดับ (ไร่)	ทุ่งหญ้า เลี้ยง สัตว์ (ไร่)	บ่อกึ่ง บ่อปลา (ไร่)	ปลูกป่า โดย เอกชน (ไร่)	นาเกลือ (ไร่)					
เมืองเพชรบุรี	177,438	79,130	0	1,971	202	0	476	1,506	107	991	84,383	0	59,038	87,131	16,525
เขาย้อย	191,030	48,188	2,051	7,375	533	28	304	6,323	0	0	64,802	16,973	22,754	67,445	85,822
หนองหญ้าปล้อง	781,124	1,863	52,364	15,863	2,858	350	380	152	7,098	0	80,925	672,193	7,955	0	20,991
ชะอำ	412,889	18,962	51,608	10,872	5,185	182	4,301	965	4,050	27	98,152	14,610	70,582	87,760	56,634
ท่ายาง	460,417	48,116	54,772	79,868	11,988	744	1,404	1,724	1,177	0	199,793	134,659	32,530	114,947	35,770
บ้านลาด	186,336	56,626	1,813	14,989	2,341	30	449	55	3,646	0	77,949	54,217	24,984	89,288	4,640
บ้านแหลม	118,678	16,398	0	5,663	40	0	211	19,585	97	17,798	59,792	8,592	17,204	37,242	2
แก่งกระจาน	1,562,799	2,358	36,511	71,610	7,771	41	6,780	384	6,973	0	132,428	1,350,207	17,385	0	3,136
รวม	3,890,711	269,641	199,119	208,211	30,915	1,375	14,305	30,694	23,148	18,816	796,224	2,251,541	252,432	483,813	223,520

3) ครั้วเรือนเกษตรกร

ตารางที่ 12 จำนวนครั้วเรือนเกษตรกร ปี 2567

ชื่ออำเภอ	จำนวนครั้วเรือน ทั้งหมดของอำเภอ	จำนวนครั้วเรือน เกษตรกร	ร้อยละจำนวน ครั้วเรือนเกษตรกร/ ครั้วเรือนทั้งหมด	จำนวนประชากรภาค เกษตร (ราย)
เมืองเพชรบุรี	53,206	7,385	13.88	16,748
เขาย้อย	20,666	4,882	23.62	8,053
หนองหญ้าปล้อง	7,327	3,751	51.19	9,203
ชะอำ	66,472	5,661	8.52	16,187
ท่ายาง	36,314	11,516	31.71	35,469
บ้านลาด	18,592	9,305	50.05	24,629
บ้านแหลม	18,582	3,307	17.80	8,818
แก่งกระจาน	16,353	6,783	41.48	12,233
รวม	237,512	52,590	22.14	131,340

หมายเหตุ: 1 ครั้วเรือนเกษตรกรอาจทำการเกษตรได้มากกว่า 1 อย่าง ทำให้มีผลต่อผลรวมของครั้วเรือนเกษตรกรที่ไม่รวมการนับครั้วเรือนซ้ำ

4) ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 13 ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2567

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	ราคาขาย ณ ไร่นา (บาท)/กก.	มูลค่าสินค้า (ล้านบาท)
1. ข้าวนาปี	19,530	260,492	260,492	186,814	717	9.01	1,683.19
2. ข้าวนาปรัง	14,171	159,918	159,918	117,266	733	10.71	1,255.92
3. อ้อยโรงงาน	349	43,852	41,932	346,799	8,271	1.03	357.20
4. สับปะรดโรงงาน	1,981	56,244	16,217	47,633	2,937	11.15	531.11
5. มะนาว	5,321	34,224	27,963	38,232	1,367	52.64	2,012.53
6. กลัวยหอมทอง	1,950	9,899	9,011	21,504	2,386	19.24	413.73
7. กลัวยน้ำว้า	6,207	33,600	27,617	50,151	1,816	17.09	857.08
8. มะพร้าวแก่	2,305	14,080	12,913	12,542	971	14.50	181.86
9. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	147	5,096	5,096	3,306	649	7.11	23.51
10. ชมพูเพชรสายรุ้ง	185	213	204	219	1,074	137.71	30.16
11. เกลือสมุทร	233	18,721	18,721	298,615	15,951	0.55	164.24

(ข้อมูล : สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี, 2568)

5) ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 14 สินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จังหวัดเพชรบุรี

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
<u>ด้านพืช</u> มะนาวเพชรบุรี (ทะเบียนเลขที่ : สช 56100051 วันที่ขึ้นทะเบียน 16 เมษายน 2551) ชมพูเพชร (ทะเบียนเลขที่ : สช 53100034 วันที่ขึ้นทะเบียน 17 เมษายน 2561) กลัวยหอมทอง (ทะเบียนเลขที่ : สช 67100224 วันที่ขึ้นทะเบียน 27 กันยายน 2561)	ชนิด	3
<u>สินค้าแปรรูป</u> น้ำตาลโตนดเมืองเพชร (ทะเบียนเลขที่:สช 56100084 วันที่ขึ้นทะเบียน 16 เมษายน 2551) ขนมหม้อแกง (ทะเบียนเลขที่:สช 56100049 วันที่ขึ้นทะเบียน 1 เมษายน 2552)	ชนิด	2

6) ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 15 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรจังหวัดเพชรบุรี

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
GAP		
1.พืช	ราย/แปลง	250/301
2.ประมง (GAPกรมประมง,GAPมกษ.)	ราย	308
3.ปศุสัตว์	ฟาร์ม	325
4.ข้าว	ราย/แปลง	213/219
เกษตรอินทรีย์		
- พืช (รับรองแล้ว)	ราย/แปลง	4/4
- ข้าว	ราย/แปลง	4/4
SDGsPGS	ราย/กลุ่ม	3/6

(ที่มา:ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี, ประมงจังหวัด, ปศุสัตว์จังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี, 2568)

12. ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 16 จำนวนปริมาณสัตว์และมูลค่าผลผลิตปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ปี 2567

ที่	ชนิดสัตว์/ผลผลิต	เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	มูลค่าปศุสัตว์ (บาท)	มูลค่าผลผลิต (บาท)	รวมมูลค่าทั้งสิ้น (บาท)
1	โคเนื้อ	14,603	253,382	6,140,226,400	92,702,995	6,232,929,395.00
2	โคนม	359	13,176	395,280,000	401,704,260	796,984,260.00
3	กระบือ	138	838	22,150,000	15,833,200	37,983,200.00
4	สุกร	1,172	131,768	1,142,458,200	338,342,984	1,480,801,184.00
5	ไก่เนื้อ	215	2,271,492	163,547,424	1,614,122,215	1,777,669,639.00
6	ไก่พื้นเมือง	9,988	395,536	67,241,120	197,768,000	265,009,120.00
7	ไก่ไข่	856	249,602	43,680,350	11,863,583,060	11,907,263,410.00
8	เป็ดไข่	562	284,553	51,219,540	2,086,684,059	2,137,903,599.00
9	เป็ดเนื้อ	576	15,317	1,179,409	6,486,749	7,666,158.00
10	แพะ	870	45,130	270,780,000	75,644,000	346,424,000.00
11	แกะ	39	1,504	3,760,000	4,912,000	8,672,000.00
รวม		*29,378	3,662,298	8,301,522,443	16,697,783,522	24,999,305,965

*เกษตรกรรวม คือยอดเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์ เกษตรกร 1 ราย อาจเลี้ยงสัตว์ได้หลายชนิด จึงไม่อาจใช้ผลรวมจำนวนได้

ตารางที่ 17 การขอขึ้นทะเบียนกลุ่มเกษตรกรด้านปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ปี 2567

อำเภอ	ประเภทกลุ่ม/ชนิดสัตว์ ที่ขอขึ้นทะเบียน (กลุ่ม)											รวม
	พืชอาหารสัตว์	ไก่พื้นเมือง	โคเนื้อ	โคขุน	แพะ	แพะ-แกะ	ผึ้ง	แปรรูป	โคนม	สุกร	ผสมผสาน	
เมือง	2	1	5	3						1		12
เขาย้อย			5									5
หนองหญ้าปล้อง	1		4		2		1					8
ชะอำ		2	3	2	6	1						14
ท่ายาง		2	8	6	7						1	24
บ้านลาด			2	1	1							4
บ้านแหลม			8		1							9
แก่งกระจาน			4		2				1			7
รวม	3	5	39	12	19	1	1		1	1	1	83

ตารางที่ 18 โรงฆ่าสัตว์ โรงงานผลิตอาหารสัตว์ และสถานพยาบาลสัตว์ ที่ได้รับอนุญาต จังหวัดเพชรบุรี ปี 2567

อำเภอ	ประเภทโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)					โรงงานผลิตอาหารสัตว์	สถานพยาบาลสัตว์
	สุกร-โค	สุกร	โค	ไก่	รวม	(แห่ง)	(แห่ง)
เมือง		4	3	3	10	2	17
เขาย้อย		2			2	4	
หนองหญ้าปล้อง		1			1		
ชะอำ		5	3	3	11	2	8
ท่ายาง		2	1	2	5	2	6
บ้านลาด		3	1		4	1	1
บ้านแหลม			3	3	6	0	2
แก่งกระจาน			1		1	0	
รวม		17	12	11	40	11	34

(ข้อมูล : ปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี. 2568)

13. ด้านการประมงของจังหวัด

1) จำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทบ.1) จำนวน 2,328 ราย 2,444 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 35,683.85 ไร่

ตารางที่ 19 จำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (แยกรายอำเภอ) ปี 2567

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนฟาร์ม (ฟาร์ม)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)
1	แก่งกระจาน	104	105	98.58
2	เขาย้อย	244	251	5,196.33
3	ชะอำ	40	40	150.59
4	ท่ายาง	140	143	458.95
5	บ้านลาด	85	87	80.67
6	บ้านแหลม	1,214	1,293	26,634.80
7	เมืองเพชรบุรี	452	476	3,037.63
8	หนองหญ้าปล้อง	49	49	26.32
รวม		2,328	2,444	35,683.85

(ที่มา:สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบุรี, 2568)

2) ข้อมูลทะเบียนผู้ประกอบการด้านการประมง (ทบ.2) จำนวน 184 ราย ดังนี้

1. ผู้ค้าปัจจัยการผลิตสัตว์น้ำ	จำนวน 1 ราย
2. แพ/พ่อค้าคนกลาง/ผู้รวบรวม	จำนวน 107 ราย
3. สถานประกอบการแปรรูปเบื้องต้น	จำนวน 22 ราย
4. สถานประกอบการห้องเย็น	จำนวน 15 ราย
5. สถานประกอบการแปรรูปพื้นเมือง	จำนวน 28 ราย
6. ผู้นำเข้า-ส่งออกสัตว์น้ำ	จำนวน 7 ราย
7. โรงงานผลิตอาหารสัตว์น้ำ	จำนวน 4 ราย

3) ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ทำการประมง (ทบ.3) จำนวน 2,748 ราย ดังนี้

1. อำเภอแก่งกระจาน	จำนวน 219 ราย
2. อำเภอเขาย้อย	จำนวน 4 ราย
3. อำเภอชะอำ	จำนวน 265 ราย
4. อำเภอท่ายาง	จำนวน 38 ราย
5. อำเภอบ้านลาด	จำนวน 4 ราย
6. อำเภอบ้านแหลม	จำนวน 1,811 ราย
7. อำเภอเมืองเพชรบุรี	จำนวน 277 ราย
8. อำเภอหนองหญ้าปล้อง	จำนวน 100 ราย

4) ข้อมูลปริมาณผลผลิตด้านการประมงของจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 20 ชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี ปี 2567

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน.)	มาตรฐานฟาร์ม GAP (ฟาร์ม)
กุ้งขาวแวนนาไม	903	25,651.33	7,063.80	GAP กรมประมง 86 ราย/682.21 ไร่ GAP มกษ. 145 ราย/1,603.61 ไร่
ปลากะพงขาว	25	294.80	252.00	GAP มกษ. 1 ราย/18 ไร่
ปลาน้ำจืด	480	2,601	1,057.54	GAP กรมประมง 12 ราย/436.85 ไร่ GAP มกษ. 35 ราย/859.57 ไร่
หอยแครง	216	9,536.06	3,350.00	-
หอยแมลงภู่	429	8,001.22	6,600.00	-
รวม	2,053	46,084.41	18,323.34	GAP กรมประมง 98 ราย GAP มกษ. 180 ราย คิดเป็นพื้นที่เลี้ยง 3,600.24 ไร่

(ที่มา:สำนักงานประมงจังหวัดเพชรบุรี, 2568)

14. สหกรณ์ สถาบันเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

1) ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิกภายในจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 21 จำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก (ณ 31 ธันวาคม 2567)

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	27	62,067
1. สหกรณ์การเกษตร	23	58,678
2. สหกรณ์ประมง	2	443
3. สหกรณ์นิคม	2	3,139
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	63	151,972
4. สหกรณ์ออมทรัพย์	8	18,812
6. สหกรณ์บริการ	8	1,205
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	47	131,955
รวม	90	214,232

(ข้อมูล สหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี , ๒๕๖๘)

(2) การจัดชั้นมาตรฐานคุณภาพสหกรณ์ในจังหวัด (เฉพาะสหกรณ์การเกษตร) รวม 27 แห่ง ดังนี้

- ระดับชั้น 1 จำนวน 6 แห่ง - ระดับชั้น 3 จำนวน 14 แห่ง
- ระดับชั้น 2 จำนวน 6 แห่ง - ระดับชั้น 4 จำนวน 1 แห่ง

(3) มูลค่าธุรกิจสหกรณ์ รวม 20,473.94 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

3.1 ธุรกิจสหกรณ์ 20,434,078,027.32 บาท

3.2 กลุ่มสหกรณ์ 39,863,376.25 บาท

2) ประเภทสถาบันเกษตรกรจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 22 จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดเพชรบุรี ปี 2567

ที่	สถาบันเกษตรกร	จำนวน (กลุ่ม)	จำนวน (คน)
1	วิสาหกิจชุมชน	437	6,421
2	กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตร	49	710
3	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	58	707
4	กลุ่มยุวเกษตรกร	42	655
5	กลุ่มเกษตรกร - เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	4	35
รวมทั้งหมด		590	8,558

(ข้อมูล เกษตรจังหวัดเพชรบุรี , 2568)

15. ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 23 จำนวนอาสาสมัครเกษตรกร ปี 2567

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอ ดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	ครู ยาง	อาสา สมัคร ปฏิบัติ ที่คินา	อาสา สมัคร เกษตร และ สหกรณ์	อาสา ปศุสัตว์	อาสา ฝน หลวง	อาสา สมัคร สหกรณ์	อาสา. สมัคร ชลประ ทาน	ชาว นา อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตร อาสา	ไหม อาสา	Q อาสา	รวม สาขา (นับซ้ำ)	รวม บุคคล (ไม่นับซ้ำ)
เมืองเพชรบุรี	5	49	5	0	0	0	0	7	2	4	11	0	177	1	0	0	153	110
เขาย้อย	5	11	4	1	0	2	0	2	1	0	2	0	56	8	0	0	63	30
หนองหญ้า	1	4	1	0	0	1	0	2	0	0	3	0	30	2	0	1	26	19
ชะอำ	2	75	1	0	0	0	0	1	2	0	5	1	75	6	0	0	45	57
ท่ายาง	1	15	0	0	0	0	0	1	1	1	4	0	118	8	0	0	59	91
บ้านลาด	5	22	0	0	0	0	0	0	4	0	3	0	115	1	0	0	60	87
บ้านแหลม	3	10	7	0	0	0	0	3	2	0	2	0	71	1	0	0	49	51
แก่งกระจาน	2	12	1	1	0	0	0	3	1	0	1	0	49	1	0	0	35	97
รวมทั้งสิ้น	24	198	19	2	0	3	0	19	13	5	31	1	691	28	0	1	490	542

(ข้อมูล สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี, 2568)

16. ข้อมูลส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่จังหวัดเพชรบุรี

โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่จังหวัดเพชรบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 54 แปลง พื้นที่รวมทั้งสิ้น 45,374.50 ไร่ จำนวนเกษตรกร รวม 2,372 ราย แยกได้ ดังนี้

- แปลงปี 2559 จำนวน 7 แปลง
- แปลงปี 2560 จำนวน 34 แปลง
- แปลงปี 2561 จำนวน 3 แปลง
- แปลงปี 2562 จำนวน 2 แปลง
- แปลงปี 2563 จำนวน 2 แปลง
- แปลงปี 2564 จำนวน 1 แปลง
- แปลงปี 2565 จำนวน 2 แปลง
- แปลงปี 2566 จำนวน 1 แปลง
- แปลงปี 2567 จำนวน 2 แปลง

ตารางที่ 24 การส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่จังหวัดเพชรบุรี (ปี 2559-2567)

ชนิดสินค้า	จำนวนแปลง / ที่ตั้ง	พื้นที่	จำนวนเกษตรกร
ข้าว	33 (เมืองฯ 10 บ้านลาด 9 บ้านแหลม 6 ท่ายาง 4 เขาย้อย 3 ชะอำ 1 แปลง)	29,317.75	1,477
กล้วยหอมทอง	3 (บ้านลาด 2 ท่ายาง 1 แปลง)	2,488.00	104
กล้วยน้ำว้า	1 (ท่ายาง)	663.75	34
สับปะรด	3 (หนองหญ้าปล้อง 1 ท่ายาง 1 ชะอำ 1 แปลง)	3,203	102
อ้อยโรงงาน	3 (ท่ายาง 2 หนองหญ้าปล้อง 1 แปลง)	3,480	94
เกลือทะเล	1 (บ้านแหลม)	812.25	33
โคเนื้อ	2 (แก่งกระจาน 1, เมือง 1)	375	40
โคขุน	2 (เมืองฯ 1, แก่งกระจาน 1)	300	29
หญ้าเนเปียร์	1 (แก่งกระจาน)	300	36

มะพร้าวแก่	1 (บ้านแหลม)	585.50	38
มะนาว	1 (ท่ายาง)	213.25	33
ชมพู	1 (เมืองเพชรบุรี)	46.75	34
ถั่วลิสง	1 (เขาย้อย)	636.25	54
ผิงโพรง	1 (แก่งกระจาน)	314	30
ทุเรียน	1 (แก่งกระจาน)	551	30
ผัก	1 (ชะอำ)	31.50	32

ตารางที่ 26 ข้อมูลการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่จังหวัดเพชรบุรี (ปี 2558-2567) แยกรายแปลง

ที่	ชนิดพืช	ตำบล	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ปีที่เข้าร่วม
1	ข้าว	หนองขนาน	เมืองเพชรบุรี	147	2,256.75	2559
2	ข้าว	บ้านกุ่ม	เมืองเพชรบุรี	33	597.25	2560
3	ข้าว	นาพันสาม	เมืองเพชรบุรี	86	2,471.00	2560
4	ข้าว	โพไร่หวาน	เมืองเพชรบุรี	37	756.00	2560
5	ข้าว	บางจาก	เมืองเพชรบุรี	36	615.00	2560
6	ข้าว	ต้นมะพร้าว	เมืองเพชรบุรี	38	612.00	2560
8	ข้าว	บางจาน	เมืองเพชรบุรี	30	790.00	2560
9	ข้าว	หนองพลับ	เมืองเพชรบุรี	30	398.25	2560
10	ข้าว	ช่องสะแก	เมืองเพชรบุรี	41	646.75	2560
11	ข้าว	ดอนยาง	เมืองเพชรบุรี	43	511.25	2563
7	ข้าว	บ้านทาน	บ้านลาด	53	1,067.00	2560
12	ข้าว	ไร่มะขาม	บ้านลาด	50	1,429.75	2559
13	ข้าว	ไร่โคก	บ้านลาด	32	411.75	2559
14	ข้าว	ไร่สะท้อน	บ้านลาด	35	716.25	2560
15	ข้าว	ห้วยข้อง	บ้านลาด	32	1,923.50	2560

16	ข้าว	หนองกะปุ	บ้านลาด	30	1,169.25	2560
17	ข้าว	สมอพลี	บ้านลาด	38	931.75	2560
18	ข้าว	โรงเข้	บ้านลาด	32	575.75	2560
19	ข้าว	ท่าช้าง	บ้านลาด	58	705.50	2567
20	ข้าว	บางแก้ว	บ้านแหลม	28	763.75	2560
21	ข้าว	ปากทะเล	บ้านแหลม	29	650.00	2560
22	ข้าว	บางขุนไทร	บ้านแหลม	38	638.00	2560
23	ข้าว	บ้านแหลม	บ้านแหลม	34	750.00	2560
24	ข้าว	บางครก	บ้านแหลม	50	1,600.25	2560
25	ข้าว	ท่าแร่	บ้านแหลม	17	281.25	2560
26	ข้าว	ท่าไม้รวก	ท่ายาง	52	500.50	2559
27	ข้าว	หนองจอก	ท่ายาง	60	1,055.75	2559
28	ข้าว	วังไคร้	ท่ายาง	62	981.75	2559
29	ข้าว	ท่าคอย	ท่ายาง	30	341.75	2560

ตารางที่ 26 ข้อมูลการส่งเสริมระบบเกษตรแปลงใหญ่จังหวัดเพชรบุรี (ปี 2558-2566) แยกรายแปลง (ต่อ)

ที่	ชนิดพืช	ตำบล	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ปีที่เข้าร่วม
30	ข้าว	หนองชุมพล	เขาย้อย	65	1,103.00	2560
31	ข้าว	บางเค็ม	เขาย้อย	37	555.00	2560
32	ข้าว	ทับคา	เขาย้อย	36	535.25	2560
33	ข้าว	หนองศาลา	ชะอำ	58	976.75	2562
34	กล้วยหอมทอง	ถ้ำรงค์	บ้านลาด	43	886.00	2560
35	กล้วยหอมทอง	ท่ายาง	ท่ายาง	25	396.50	2560
36	กล้วยหอมทอง	ตำหรุ	บ้านลาด	36	1,205.50	2560
37	กล้วยน้ำว้า	กัลดีหลวง	ท่ายาง	34	663.75	2561
38	สับปะรด	หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	39	1,487.25	2560
39	สับปะรด	เขากระปุก	ท่ายาง	31	894.00	2561
40	สับปะรด	ดอนขุนห้วย	ชะอำ	32	821.75	2562
41	อ้อยโรงงาน	เขากระปุก	ท่ายาง	31	1,102.00	2560
42	อ้อยโรงงาน	ท่าไม้รวก	ท่ายาง	32	846.00	2560

43	อ้อยโรงงาน	หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	31	1,532.00	2561
44	เกลือทะเล	บางแก้ว	บ้านแหลม	33	812.25	2560
45	โคเนื้อ	พสุพรรณ	แก่งกระจาน	40	375.00	2560
46	โคขุน	หนองขนาน	เมืองเพชรบุรี	29	300.00	2563
47	หญ้าเนเปียร์	แก่งกระจาน	แก่งกระจาน	36	300.00	2560
48	มะพร้าว	บางครก	บ้านแหลม	38	585.50	2560
49	มะนาว	พสุพรรณ	แก่งกระจาน	33	213.25	2559
50	ชมพู่เพชรสายรุ้ง	บ้านกุ่ม	เมืองเพชรบุรี	34	46.75	2564
51	ถั่วลิสง	หนองชุมพล	เขาย้อย	54	636.25	2565
52	ฝัองโพรง	แก่งกระจาน	แก่งกระจาน	30	314.00	2565
53	ทุเรียน	ป่าเต็ง	แก่งกระจาน	30	551.00	2566
54	ผัก	เขาใหญ่	ชะอำ	32	31.50	2567

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี, 2566.

17. จำนวนโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

1. จังหวัดเพชรบุรี มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทั้งสิ้น 8 แห่ง ในพื้นที่ทั้ง 8 อำเภอ มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 27 ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ	ประธานศูนย์	ที่ตั้ง	สินค้า/เทคโนโลยีเด่น
1. เมืองเพชรบุรี	นายสมพงษ์ หล้าทอง	ตำบลหนองขนาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	ข้าว การผลิตเมล็ดพันธุ์
2. ท่าทราย	นายสรนันท์ ทนทาน	ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่าทราย จังหวัดเพชรบุรี	ข้าว การผลิตเมล็ดพันธุ์ การใช้สารชีวภัณฑ์และการลดต้นทุนการผลิต
3. บ้านลาด	นายบรรพต มามาก	ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี	ข้าว การผลิตเมล็ดพันธุ์ การใช้สารชีวภัณฑ์ การบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากร
4. บ้านแหลม	นายอ่อน ชูทอง	ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี	ข้าว เศรษฐกิจพอเพียง การใช้สารชีวภัณฑ์

5. เขาย้อย	นายเครือ จีนแส	ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	การผลิตผักปลอดภัย การใช้สารชีวภัณฑ์ การลดต้นทุนการผลิต
6. ชะอำ	ดร.พัทธอง พรหมณี	ตำบลนายาง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	ข้าว เศรษฐกิจพอเพียง การใช้สารชีวภัณฑ์
7. หนองหญ้าปล้อง	นายรัตนพงศ์ นิมวาท	ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี	ไม้ผล/สับปะรด การผลิต อย่างมีคุณภาพ การใช้สาร ชีวภัณฑ์ การลดต้นทุนการผลิต
8. แก่งกระจาน	นายคำรณ ศรีแจ้	ตำบลพุสวรรค์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	ไม้ผล/สับปะรด การใช้สาร ชีว ภัณฑ์ การลดต้นทุนการผลิต

(ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี)

2. ศูนย์เครือข่าย อำเภอละ 3 ศูนย์ รวมจำนวน 24 ศูนย์ ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ บัญชี สหกรณ์ ปฏิรูปที่ดิน ชลประทาน ดิน และปุ๋ย และด้านเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ตารางที่ 28 ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ	ตำบล	ชื่อศูนย์เครือข่าย	เทคโนโลยีเด่น
เมืองเพชรบุรี	หมู่ 8 ตำบลนาพันสาม	1. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลนาพันสาม	เศรษฐกิจพอเพียง
	112 หมู่ 6 ตำบลบางจาก	2. ศูนย์ผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบางจาก	การผลิตข้าว
	หมู่ 6 ตำบลบ้านหม้อ	3. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ตำบลบ้านหม้อ	การปรับปรุงบำรุงดิน
เขาย้อย	หมู่ 6 ตำบลหนองชุมพล	4. ศูนย์เรียนรู้การปลูกผัก อินทรีย์	การปลูกผักอินทรีย์/พืชผักปลอดภัย
	หมู่ 2 ตำบลสระพัง	5. ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ ตัดดอกตำบลสระพัง	การผลิตไม้ตัดดอก
	หมู่ 6 ตำบลบางเค็ม	6. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอำเภอเขาย้อย	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
ชะอำ	ตำบลชะอำ	7. กลุ่มหม่อนกินผลชะอำ	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
	หมู่ 8 ตำบลเขาใหญ่	8. กลุ่มผู้ปลูกผักหุบกะพง	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
	หมู่ 8 ตำบลเขาใหญ่	9. ศูนย์เรียนรู้สหกรณ์/สหกรณ์ การเกษตรหุบกะพง จำกัด	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
หนองหญ้าปล้อง	หมู่ 4 ตำบลท่าตะคร้อ	10. วิสาหกิจชุมชนเห็ดเงินล้านสามเรือน	การผลิตและแปรรูปเห็ด
	หมู่ 9 ตำบลหนองหญ้าปล้อง	11. ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลหนองหญ้าปล้อง	เกษตรผสมผสาน
	หมู่ 2 ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ	12. ศูนย์การจัดการฟาร์มโคนม	การผลิตโคนม
ท่ายาง	หมู่ 6 ตำบลท่าค้อย	13. วิสาหกิจชุมชนกรีนโดมอนด์	การปลูกไม้ผล
	หมู่ 7 ตำบลท่าไม้รวก	14. กลุ่มเกษตรกรปลูกกล้วยหอม ตำบลท่าไม้รวก	การผลิตกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ
	หมู่ 4 ตำบลในดง	15. วิสาหกิจชุมชนผักพื้นบ้านในดง	การผลิตพืชผัก
บ้านลาด	หมู่ 4 ตำบลสมอพลี	16. ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลสมอพลี	ผลิตข้าว

	หมู่ 5 ตำบลไร่สะท้อน	17. วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่สะท้อน	ผลิตข้าว
	หมู่ 9 ตำบลหนองกะป๋	18. วิสาหกิจชุมชนทองม้วนน้ำตาลโตนด	การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
บ้านแหลม	หมู่ 5 ตำบลบางขุนไทร	19. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนผิงแดด	การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
	หมู่ 9 ตำบลบ้านแหลม	20. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลบ้านแหลม	การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
	หมู่ 3 ตำบลท่าแร่	21. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลท่าแร่	การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
แก่งกระจาน	หมู่ 2 ตำบลสองพี่น้อง	22. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน	การจัดการดิน
	หมู่ 3 ตำบลวังจันทร์	23. ศูนย์เรียนรู้การเกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอแก่งกระจาน	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
	หมู่ 6 ตำบลวังจันทร์	24. ศูนย์เรียนรู้การเกษตรวังจันทร์	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

18. การเก็บรักษาสินค้าเกษตรและกระจายสินค้า

1) โรงสีข้าวในจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 29 สถานที่เก็บสินค้า ประเภทโรงสี

ที่	อำเภอ	จำนวนโรงสี
1	เมือง	5
2	เขาย้อย	3
3	ท่ายาง	4
4	ชะอำ	1
5	บ้านลาด	3
รวม		16

(ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี, 2568)

2) โครงสร้างการตลาด และศูนย์กลางการตลาดที่สำคัญ เป็นที่จำหน่ายสินค้าอุปโภค-บริโภค

มี 4 ประเภท ดังนี้

1. ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาเก็ต/พลาซ่า/Outlet มีจำนวน 32 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

2. ตลาดกลางพืชผลการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุนจาก กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวง

เกษตรและสหกรณ์ จำนวน 2 แห่ง

1) ตลาดกลางพืชผลการเกษตรของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร.032-491-1268

2) ตลาดกลางพืชผลการเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่ายาง จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่ 157/57 หมู่ 5 ตำบลท่ายาง (หนองบัว) อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โทร. 032-461-1534

3. ตลาดสดจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 11 แห่ง ดังนี้

- 1) ตลาดสด สำนักงานทรัพย์สินฯ ถนนพานิชเจริญ ต.ท่าราบ อ.เมือง จ.เพชรบุรี
- 2) ตลาดอนามัย สำนักงานทรัพย์สินฯ ถ.มหายาวงค์ ต.ท่าราบ อ.เมือง จ.เพชรบุรี
- 3) ตลาดสดเทศบาลท่ายาง ม.1 ถ.สายใหญ่สายกลาง ต.ท่ายาง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
- 4) ตลาดเอกชนคุณสำรวย ทองเทศ เลขที่ 150 ม.1 ซอย 10 อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
- 5) ตลาดเทศบาลเมืองชะอำ ถ.ราษฎร์พลี ต.ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
- 6) ตลาดน้ำเพชร (ใหม่) ใกล้วัดต้นสน ม.2 ต.บ้านแหลม อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
- 7) ตลาดน้ำเพชร (เก่า) ม.3 ต.บ้านแหลม อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
- 8) ตลาดสดเทศบาลตำบลเขาย้อย ม.5 ต.เขาย้อย อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
- 9) ตลาดสดสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด ตั้งอยู่ ม.7 ต.บ้านลาด อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี
- 10) ตลาดใหม่ (แม่แตงไทย) ม.2 ต.บ้านแหลม อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
- 11) ตลาดเพชรน้ำหนึ่ง ม.2 ต.บ้านแหลม อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

4. ตลาดนัด (ที่มา:สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี)

ตั้งอยู่ตามพื้นที่อำเภอต่าง ๆ จะขายสินค้าเฉพาะวันนัดเท่านั้น เปิดจำหน่ายเป็นประจำทุกสัปดาห์ๆ ละ 1-2 ครั้ง
